

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1019

Vragen van het lid **Omtzigt** (Omtzigt) aan de Ministers voor Klimaat en Energie en van Economische Zaken en Klimaat over *de voorbereiding van het prijsplafond voor consumenten* (ingezonden 24 november 2022).

Antwoord van Minister **Jetten** (Klimaat en Energie) (ontvangen 14 december 2022).

Vraag 1

Heeft u kennis genomen van het artikel «Ambtenaren waarschuwen eigen Minister: prijsplafond is mogelijk staatssteun»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 3

Kunt u een overzicht geven van alle contacten (telefonisch, mail, gesprekken) die door of namens u hebben plaatsgevonden met de Europese Commissie over een vorm van prijsplafond in de gas-en energiemarkt tussen 1 juni 2022 en 23 november 2022?

Kunt u alle onderliggende brieven en mails en gespreksverslagen die bij de contacten horen aan de Kamer doen toekomen?

Antwoord 2 en 3

Gesprekken op ambtelijk niveau met de Commissie in het kader van lopende staatssteunprocedures zijn vertrouwelijk. Ik kan dergelijke correspondentie dus niet met uw Kamer delen. Bij het versturen van de Kamerbrief op vrijdag 9 december jl. over de nadere uitwerking van het prijsplafond zijn verschillende achterliggende stukken meegestuurd. Hierbij zitten onder andere de relevante ambtelijke beslisnota's waarin de tussentijdse ontwikkelingen op dit aspect zijn omschreven. Eerder zijn ook door het Ministerie van Financiën alle stukken naar de Kamer gestuurd die ten grondslag liggen aan het eerdere besluit om te komen tot een prijsplafond.

¹ NOS, 23 november 2022, «Ambtenaren waarschuwen eigen Minister: prijsplafond is mogelijk staatssteun». (<https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2453579-ambtenaren-waarschuwen-eigen-Minister-prijsplafond-is-mogelijk-staatssteun>).

Vraag 4

Welke signalen lagen ten grondslag aan uw uitspraak van 10 november 2022 dat u signalen van de Europese Commissie heeft dat wat wij van plan zijn binnen de staatssteunregels past?

Antwoord 4

De Europese Commissie bekijkt of er al dan niet sprake is van ongeoorloofde staatssteun. Mijn beeld is en was dat er ruimte is voor een aanpak zoals wij die voor ogen hebben met het prijsplafond, indien er zicht is op een zorgvuldige uitwerking met oog voor behoud van concurrentie en borging van het volledig doorgeven van de subsidie aan de consument.

Vraag 5

Hoe gaat u borgen dat er per 1 januari 2023 ingebouwde controlemechanismen gelden, zoals een margetoets, om te voorkomen dat het prijsplafond wordt aangemerkt als staatssteun en er geen misbruik van de regeling gemaakt gaat worden?

Antwoord 5

Kortheidshalve verwijs ik naar de brief waarmee ik op 9 december jl. de Kamer nader geïnformeerd heb over de wijze waarop de margetoets vormgegeven. Er is gekozen voor een vorm van brutomargetoetsing op basis van de historische benchmark per leverancier, om te voorkomen dat er sprake kan zijn van overcompensatie van bedrijven in 2023. Hiermee heb ik invulling gegeven aan de motie Erkens c.s.

Vraag 6, 7, 8 en 9

Herinnert u zich dat de Kamer meerdere keren gevraagd heeft om de memo's en stukken op het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat over het prijsplafond, vanaf het begin van de zomer tot nu en dat u die al maanden niet aan de Kamer stuurt?

Wilt u die gevraagde memo's per ommegaande aan de Kamer doen toekomen?

Indien u de memo's niet aan de Kamer wil doen toekomen, beseft u dan dat u dat alleen kunt doen door een beroep te doen op het belang van de staat en dat u dat beroep aan de orde dient te stellen in de ministerraad (artikel 68 Grondwet en paragraaf 7.2.7 van het handboek voor bewindspersonen)? Wilt u het aanstaande vrijdag aan de orde stellen in de ministerraad als u voornemens bent om de stukken niet te sturen en wilt u anders de stukken nu gewoon aan de kamer doen toekomen?

Antwoord 6, 7, 8 en 9

Ja. De achterliggende stukken die aan de besluitvorming van het prijsplafond en de totstandkoming van de uitgewerkte regeling voor 2023 ten grondslag liggen, zijn met de Kamer gedeeld op 9 december jl.

Vraag 10

Wanneer denkt u een concept-regeling te kunnen publiceren over het prijsplafond?

Antwoord 10

De concept-regeling is op 12 december 2022 gedeeld met de Kamer.

Vraag 11

Wanneer en hoe heeft u getoetst of de vormgeving van het prijsplafond in overeenstemming is met artikel 1 van de Grondwet, dat discriminatie verbiedt op welke grond dan ook (dus ook basis van type energie-aansluiting of het feit of je gas/elektriciteit via een grootverbruik of kleinverbruikers aansluiting ontvangt)? Kunt u die toetst openbaar maken?

Antwoord 11

Bij het opstellen van de regeling is rekening gehouden met de eisen die volgen uit de algemene rechtsbeginselen, waaronder het gelijkheidsbeginsel. Het kabinet wil voorkomen dat groepen uitgesloten worden en wil dat er voor alle huishoudens een goede oplossing voor de hoge energieprijzen komt.

Voor huishoudens met verschillende soorten van collectieve aansluitingen is het vanwege praktische onmogelijkheden niet gelukt om binnen de concept-regeling van het prijsplafond, zoals ik deze op 12 december jl. met de Kamer gedeeld heb, al een oplossing te vinden. Ik zet conform het verzoek van de Kamer middels de motie Kops c.s. erop in dat ook voor deze groep huishoudens een gelijkwaardige oplossing wordt gevonden, die uitvoerbaar is en deze groep op een effectieve wijze bereikt. Ik verwacht dat ik de Kamer nog voor het einde van dit jaar over de voortgang nader kan informeren.

Vraag 12

Klopt het dat het prijsplafond gaat werken met maandelijkse delen die je kunt gebruiken, op basis van gebruikersprofielen?

Antwoord 12

Het klopt dat er voor wat betreft de implementatie sprake is van gebruikersprofielen die het standaardgebruik omschrijven. Hierover heb ik de Kamer in mijn brief over de uitwerking in november geïnformeerd.

Vraag 13

Hoe zal het prijsplafond uitwerken voor iemand die van het gas af is, 7.000 kWh per jaar verbruikt en er 5.000 opwerkt via zonnepanelen? Mag dit huishouden, als het 1.000 kWh in januari gebruikt (en er nul opwerkt), al deze energie onder het plafond brengen, omdat er in de zomer sprake is van netto teruglevering? Kunt u hiervan een realistisch rekenvoorbeeld geven?

Antwoord 13

Voor alle huishoudens geldt dat het prijsplafond geldt tot een verbruik van 1.200 m³ gas, 2.900 kilowattuur (kWh) elektriciteit en 37 gigajoule (GJ) stadsverwarming. Als iemand meer elektriciteit verbruikt maar geen gas, is er geen mogelijkheid om te schuiven tussen deze twee. Dit is niet uitvoerbaar. Er wordt wel rekening gehouden met salderen. Het gaat bij de toepassing van het plafond steeds om de netto afname van elektriciteit door een kleinverbruiker, met andere woorden: er wordt eerst gesaldeerd en daarna wordt pas het prijsplafond toegepast. Salderen vindt plaats over de periode waarop de eindfactuur ziet. De berekening van het verbruik volgt de wijze ervan op grond artikel 31 van de Elektriciteitswet 1998.

Vraag 14

Hoe zullen de maandelijkse meterstanden gecontroleerd worden bij alle huishoudens die nog een traditionele meter hebben en dus geen slimme meter?

Antwoord 14

Er is alleen sprake van controle op het moment van een eindafrekening met een energieleverancier. Dit vindt in principe jaarlijks plaats of op het moment van overstappen naar een andere leverancier. Op dat moment zal de rekening worden opgemaakt aan de hand van het standaardverbruik zoals dat als bijlage bij de regeling is gevoegd.

Vraag 15

Wat is laatste raming van de totale kosten van het prijsplafond? Kunt u de certificering van de raming bijvoegen?

Antwoord 15

Kortheidshalve verwijs ik naar de uitgebreide schriftelijke beantwoording van de vragen die de Kamer gesteld heeft over de 10^e supplettoire begroting die ook nader ingaan op de totstandkoming van de relevante ramingen.

Vraag 16

Bent u ervan op de hoogte dat bij elke inkomensondersteunende maatregel in de Kamer heel precies wordt bepaald wie tot de kring van rechthebbenden behoort, hoe de uitkering/subsidie/toeslag berekend wordt en hoe je bezwaar kunt maken als de berekening niet klopt?

Antwoord 16

Ja.

Vraag 17

Op welke moment kan de Kamer, op basis van een concreet voorstel, die discussie voeren met het kabinet?

Antwoord 17

He debat over dit voorstel wordt gevoerd op het moment dat de begrotingswet, of de wijziging daarvan, met de Kamer wordt besproken. Er is zowel in het notaoverleg in november over dit onderwerp gesproken, als bij de begrotingsbehandeling voor 2023 en bij de behandeling van de 9^e en 10^e suppletioire begrotingen.

Vraag 18

Realiseert u zich dat als sommige huishoudens geen recht blijken te hebben op het energieplafond (bijvoorbeeld omdat zij achter een grootverbruikersaansluiting zitten of een aansluiting delen met andere huishoudens), zij acute problemen kunnen hebben met hun bestaanszekerheid?

Antwoord 18

Voor vrijwel alle huishoudens is een oplossing gevonden. Huishoudens achter zogenaamde multi-sites komen ook in aanmerking voor het prijsplafond. Daarnaast volgt voor blokaansluitingen zo spoedig mogelijk een aparte regeling.

Vraag 19

Bij wie kan een huishouden, dat geen recht blijkt te hebben op het energieplafond en de rekening niet kan betalen, terecht voor adequate financiële ondersteuning?

Antwoord 19

Voor huishoudens in financiële problemen geldt in algemene zin dat zich bij hun gemeente kunnen melden voor bijzondere bijstand. De gemeente kan huishoudens adviseren en helpen. Daarnaast wordt door het kabinet gewerkt aan de totstandkoming van het Noodfonds voor huishoudens die ondanks de genomen maatregelen, waaronder het prijsplafond, kampen met betalingsproblemen.

Vraag 20

Heeft u kennis genomen van het feit dat drie energiemeetschappijen een negatief eigen vermogen hebben?²

Antwoord 20

De berichtgeving in de media eerder dit jaar hierover is mij bekend.

Vraag 21

Herinnert u zich dat u eerder aan de Kamer schreef dat drie maatschappijen met problemen zich bij u gemeld hebben?

Antwoord 21

Ja.

Vraag 22

Hoe zal geborgd worden dat steun, die ter bescherming van consumenten gegeven wordt, niet gebruikt wordt om een solvabiliteitsprobleem op te lossen (door megawinsten) en dat steun niet in een faillissement verdwijnt?

Antwoord 22

Om overcompensatie te voorkomen zal op het moment van vaststelling van de subsidie een brutomargetoets plaatsvinden. In de regeling zijn bepalingen opgenomen die de stopzetting voorzien in geval van surseance van betaling of faillissement.

² Dagblad van het Noorden, 22 november 2022, «Deze drie energieleveranciers hebben geen financiële buffers (en kunnen dus omvallen)». (<https://dvh.nl/economie/Deze-vier-energieleveranciers-hebben-geen-financi%C3%ABle-buffers-en-dreigen-dus-om-te-vallen-28064776.html>)

Vraag 23

Kunt u deze vragen een voor een en voor het vervolg van het debat over de incidentele suppletoire begroting beantwoorden?

Antwoord 23

Ja.